

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ССС-5214	30-03-2021

ДО
ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДО
ГОСПОЖА БИЛЯНА
ГЯУРОВА -ВЕГЕРТСЕДЕР
ДИРЕКТОР НА
БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ ЗА
ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА -ВЕГЕРТСЕДЕР,

Във връзка с отправените към мен въпроси от госпожа Биляна Гяурова- Вегертседер- директор на Българския институт за правни инициативи, предоставям на Вашето внимание моите отговори:

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ:

1. Какво е Вашето мнение по отношение на окрупняването на прокуратури или промяна на тяхната компетентност, включително и по отношение на нейното разширяване?

Отговор:

Процесът на окрупняване на районните прокуратури в съдебния район на Апелативна прокуратура- Варна е осъществен на два етапа. Първият приключи на 01.01.2020 год., когато промените обхванаха съдебните райони, съпадащи с районите на окръжните прокуратури Варна, Силистра, Шумен, Разград, Търговище. Вторият етап приключи на 01.01.2021 год., когато са окрупнени прокуратурите в района на Окръжна прокуратура Добрич. Така бяха създадени шест районни прокуратури- Варненска, Добричка,

Разградска, Търговищка, Силистренска, Шуменска, с териториалните отделения към тях

Оценявам положително тази дейност, защото тя се отрази на места за преодоляване на кадрови проблеми, имаше и известен икономически ефект. Окръпняването доведе и до по-равномерното и справедливо натоварване на прокурорите, за по-гъвкава комуникация с окръжните и апелативната прокуратури в съдебния район на Апелативна прокуратура- Варна.

По отношение на промяната на компетентността на прокуратурите и по посока на нейното разширяване:

Трудно може да бъде даден отговор на този въпрос, защото предполага задълбочена дискусия, в която да бъдат изложени всички мнения „за“ и „против“ разширяването на функционалната компетентност на една или друга прокуратура, както е и въпрос на законодателна уредба.

2. Смятате ли, че избраните за административни ръководители следва да преминат обучение по Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи с оглед на специфичните правила за тях, разписани в него?

Отговор:

Всеки един прокурор или следовател е запознат с Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи. По отношение на административните ръководители са въведени завишени стандарти, разписани в Раздел III – „Специфични правила за етично поведение на административни ръководители“.

Следва да се има предвид, че тези правила не регулират една застинала материя, а засягат етични норми, които търпят развитие. По тази причина приветствам организирането и провеждането на обучения, свързани с тази тематика. Смятам, че е удачно участието в тях на всички магистрати, особено на административните ръководители, като бъдат заложили специфични теми, свързани с лидерството, с управлението на човешкия ресурс, с решаването на конфликтни ситуации.

3. Считате ли, че понастоящем съществуват достатъчно законови гаранции за ефективно разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник?

Отговор:

На този въпрос бе даден отговор със законодателните промени в два нормативни акта- ЗСВ и НПК, като бяха приети изменения и допълнения в тях- ЗИДНПК, обн. ДВ бр. 48 от 02.06.2023 год. В глава

тридесет и първа „а“ от Наказателно процесуалния кодекс е създаден механизъм за разследване на главния прокурор или неговите заместници- чл. 414 а – чл. 411 и от НПК.

В Закона за съдебната власт са разписани правилата относно избора, назначаването на прокурора за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, реда за неговото отстраняване, както и за отстраняване на неговите заместници.

Анализът на тези разпоредби дава основание да смятам, че е създаден правно регламентиран, работещ, обективен механизъм за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или от негов заместник, при гарантиране на закрепените принципи в ЕКЗПЧОС

4. Смятате ли, че са необходими законодателни промени във връзка с делата на СЕС по дела С-648/20 и С -852/19 относно българските ЕЗА и ЕЗР?

Отговор:

Компетентността на българската прокуратура, свързана с Европейската заповед за арест и Европейската заповед за разследване, е регулирана в Наказателно процесуалния кодекс, Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест, както и в Закона за европейската заповед за разследване. Основно отговорите на съда на преюдициалните запитвания касаеха дефицити по отношение на това, че не бе предвиден съдебен контрол върху издаването и контрола на Европейските заповеди за арест, както и по отношение на съдебен контрол върху определени действия по разследването.

Тези дефицити законодателно вече са преодолени и препоръките на СЕС са изпълнени.

По отношение на ЕЗР е налице възможност и задължение за издаване на ЕЗР от български прокурор въз основа на предварително разрешение на съдия, когато за извършване на действието по разследването българското законодателство изисква такава.

По отношение на ЕЗА е въведен вече съдебен контрол както за издаването на заповедта, така и за определянето на мярката за неотклонение след предаването на лицето.

5. Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 год. Относно промените в Конституцията на Република България, обн. В ДВ бр. 106 от 22.12.2023 год., и, ако да- в каква посока?

Отговор:

За да се даде отговор на този въпрос, основното е да се знае, каква реформа се цели- структурна, или реформа на законодателството, свързано с правоприлагането. Според мен водеща трябва да е визията по отношение на наказателно правната политика, която визия да намери отражение в материалния и процесуалния закони. Тези изменения следва да бъдат насочени към намаляване на формализма в процеса, подобряване на срочността и бързината в него. Необходими са промени в Наказателния кодекс, които да отговарят на актуалните обществените отношения, новите форми на престъпни дейности, декриминализиране на деяния, изгубили своя престъпен характер с оглед на промените в обществените отношения. Смятам, че са необходими промени в Закона за съдебната власт, които да касаят правилата за провеждане на конкурси за преместване и повишаване. Тези промени трябва да са такива, че да ускорят процедурите и кадровите проблеми да бъдат решавани максимално бързо. По мое лично мнение, в обсъждането на тези промени трябва да се вземе под внимание и мнението на професионалната общност, защото те касаят пряко дейността на магистратите. Професионалната общност има пряк поглед върху проблемите, тя е пряко засегната от тях и използването на натрупания опит може да има само положително въздействие.

6. И.ф. главен прокурор Борислав Сарафов оспори разпоредбите на ЗИД на ЗСВ от януари 2025 год., с които не се разрешава на изборни членове на ВСС с изтекъл мандат да правят предложения до президента за избор на т.нар. „трима големи“. През декември 2025 год. Той оттегли жалбата си, чрез което бе препятствано и делото пред Конституционния съд, иницирано чрез него. С оглед този продължаващ процедурен каламбур, разпорежданията на наказателни състави на Върховния касационен съд и становището на Общото събрание на наказателната колегия на ВКС от октомври 2025 год., съгласно което господин Сарафов не може да продължи легитимно да продължи да бъде и.ф. главен прокурор, поради ограниченията, наложени в измененията на ЗСВ (потвърдено впоследствие от решения на други съдебни състави), смятате ли, че господин Сарафов в момента е легитимен изпълняващ функциите главен прокурор на Република България?

Отговор:

Отговорът ми на този въпрос е напълно принципен.

С решение на Прокурорската колегия на ВСС по т.1.1 от заседание, проведено на 16.06.2023 год. и обективирано в протокол № 21 от същата дата, за изпълняващ функциите „главен прокурор“ е определен г-н Борислав Сарафов. Няма спор, че това решение е взето от компетентен орган в рамките на неговите правомощия.

На свое заседание от 24 септември 2025 год., Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет отново се е произнесла с решения, обективирани в т. 26.1, т.26.2, т. 26.3 и т.26.4 от Протокол № 31 от същата дата.

Налице е влязъл в сила административен акт на компетентен орган.

Следва да се отбележи, че и съдилищата не са на единно мнение по конкретния казус- в Конституционния съд е образувано КД № 2/ 2026 год., по искане на съдии от Апелативен съд- Варна, за обявяване на противоконституционна разпоредбата на чл. 173 ал.15 от Закона за съдебната власт, обн. В ДВ № 6/25 го, в сила от 21.01.2025 год.

С оглед на всичко това, легитимен е всеки законосъобразно избран орган на съдебната власт до замяната му по надлежния ред.

II. ВЪПРОСИ КЪМ КРАСИМИР КОНОВ:

7. Кандидатствате за позицията административен ръководител на АП - Варна. Според Вас допустимо ли е административни ръководители на окръжно ниво да бъдат избрани за такива на апелативно ниво, без да са преминали конкурс за повишаване в апелативните прокуратури?

Отговор:

Да, допустимо е. Тази възможност е предвидена в чл. 169 ал.1 от Закона за съдебната власт, при наличието на предпоставките на чл. 164 от ЗСВ. Изборът на административен ръководител е след провеждане на конкурсна процедура, също разписана в ЗСВ. Тази възможност касае всички съдии, прокурори и следователи, от по-ниско стоящ орган на съдебната власт. Защо се възползвам от тази възможност съм поясnil в личната си мотивация- натрупания управленски и професионален опит, както в Районна прокуратура - Варна, така и в Окръжна прокуратура- Варна. Като заемащ длъжността заместник окръжен прокурор съм приел да изпълнявам

функциите на административен ръководител- районен прокурор на Районна прокуратура- Варна за период от над две години. Изпълнявал съм функциите „прокурор в Апелативна прокуратура Варна“ за период от две години, което ми е позволило да натрупам опит относно дейността и проблемите и в този орган на съдебната власт. Към настоящият момент участвам в конкурс за повишаване в апелативните прокуратури, обявен в обн. в ДВ бр. 78/30.09.2022 г., който не е приключил

8. На стр.6 от концепцията Ви посочвате, че в териториалната компетентност на АП - Варна влиза външна граница на ЕС. Как оценявате работата на прокуратурата по отношение на делата, свързани с границата?

Отговор:

Да, това е така. Източните граници на съдебните райони на Окръжна прокуратура- Варна и Окръжна прокуратура- Добрич, в състава на които са Районна прокуратура Варна и Районна прокуратура- Добрич съвпадат с източните граници не само на Република България, а и на Европейския съюз. Също така на територията на Окръжна прокуратура- Варна има и международно летище. Оценка на дейността на тези териториални прокуратури не може да бъде давана отделно от дейността на структурите, свързани със сигурността на границата, както и на контролните органи, ангажиране с допускане на стоки и товари на територията на страната, респ. на територията на ЕС.

Оценявам като много добро взаимодействието с тези структури, което дава и съответните резултати. Най-честото извършвано престъпление, свързано с границите на страната е контрабандата. Констатирани са случаи на контрабанда на високорискови наркотични вещества и прекурсори, на акцизни стоки и др. Мога да заявя, че извършителите на тези престъпления на установени, дейността им е доказана и са налице влезли в сила присъди. Осъдени са както чужди граждани, така и български.

Варненският апелативен район не е подложен на такъв миграционен натиск, като съдебните райони, обхващащи южната ни граница, но въпреки това са констатирани случаи и на трафик на хора.

9. На стр. 21 от концепцията Ви казвате, че един от проблемите е „несвоевременното образуване на досъдебни производства. Като причина изтъквате образуването на проверки, които единствено потвърждават

първоначално посочените данни. Как планирате да решите този проблем и как си го обяснявате?

Отговор:

Това наистина е интересен въпрос, който е свързан със своевременното започване на процесуално следствени действия при образувано досъдебно производство. По тази причина ще разширя и отговора.

В чл. 145 ал.2 от ЗСВ са указани сроковете за извършване на проверките по ал.1 т.2 и т.3 на същия текст. Този проблем съм го констатирал при случаи, когато към сигнала са приложени и данни, сочещи на извършено престъпление- медицинска документация, ревизионен акт с конкретни констатации, сочещи на определено поведение, и др., като въпреки наличието им, се назначават в отделни случаи проверки, които събират същите данни. Обяснението ми е, че отделни, най-вече млади прокурори нямат необходимата увереност, а преодоляването виждам в дейността на прокурорите - наставници на младшите прокурори, които следва да вдъхнат и тази увереност. В тази връзка роля могат да изиграят и обучения на тази тема, като аз съм привърженик на регионалните, защото те позволяват разискване на теми, които са характерни за района и могат да вземат участие по-голям брой магистрати от района.

Но само това не е причина за несвоевременно образуване на досъдебни производства. Основният проблем е при проверки, които не са назначени от прокуратурата, а са в рамките на функционалната компетентност било то на МВР, било то на контролни органи. В тези случаи разпоредбите на ЗСВ не намират приложение и нерядко тези проверки се извършват през значителен период от време, като касаят и предходни периоди, които са отдалечени във времето.

Разрешаването или поне силното ограничаване на тези проблеми виждам в провеждане на срещи между представители на административното ръководство на териториалните прокуратури и контролните органи, най-често НАП, както и с териториалните дирекции на МВР, вкл. на ГД“БОП“ - МВР, териториалните дирекции на ДАНС и на други контролни органи. Убеждението ми, че само чрез своевременна реакция могат да бъдат постигнати и целите, стоящи пред прокуратурата в наказателното производство.

Нееднократно прокурори са поставяли въпроси, които могат да бъдат решени само законодателно. А това са различните срокове на проверките, които са предвидени в ЗСВ и сроковете, през които контролните органи могат да извършват действията от тяхната

компетентност. Но доколкото това е проблем, който не зависи пряко от прокуратурата, си позволявам само да го маркирам.

10. На стр. 27 от концепцията Ви посочвате, че планирате засилване на ролята на самосезирането. Според Вас пасивни ли са прокурорите при данни, които могат да бъдат повод за самосезиране?

Отговор:

Не мога да определя прокурорите, като пасивни в дейността по самосезиране, но прави впечатление, че през предходни години този брой е бил по-голям.

През 2025 год., в апелативния район, в резултат на самосезиране на образувани 71 преписки, по седем от които са образувани и досъдебни производства. През 2023 год. са образувани след самосезиране 137 преписки, а през 2024 год.- 194 преписки, по които са образувани 27 досъдебни производства. Причините са намаляването могат да бъдат и други- по-малко изнесени информации в медиите, отпадане на правомощията на прокуратурата по отношение на някои дейности, като общия надзор. По мое виждане ролята на самосезирането не следва да бъде подценявана, а напротив. Смятам, че прокурорите в Апелативна прокуратура- Варна също могат да подпомогнат тази дейност и виждането ми е, че такава практика следва да бъде утвърдена. През годините се доказва, че самосезирането като способ има място в прокурорската дейност и води до положителни резултати.

С уважение:

(Кр. Коџов)